RMUTTO
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวทางการปฏิบัติที่ดีต่อการเผยแพร่งานวิจัย

2563

คำนำ

คู่มือแนวทางการปฏิบัติที่ดีต่อการเผยแพร่งานวิจัยฉบับนี้ พัฒนามาจากการถอดชุดองค์ความรู้จากการจัดการความรู้ด้านการวิจัย หัวข้อ “เทคนิคการเขียนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชาติและนานาชาติ” จากคณาจารย์และนักวิจัยทั้ง 10 สาขาวิชาของคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปีการศึกษา 2563 โดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเผยแพร่งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้กลั่นกรองจากการถอดชุดองค์ความรู้ด้านการวิจัย ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง จึงคัดเลือกแนวทางของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีรัตน์ ภารนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาระบบสารสนเทศ และอาจารย์ ดร.สรวงภรณ์ สัจภาพพิชิต มาเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีฉบับดังกล่าว

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการปฏิบัติฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางที่ดีสำหรับการเผยแพร่งานวิจัย ที่นำไปสู่การเผยแพร่งานวิจัยอย่างมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรหรือหน่วยงานต่อไป

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคนิคขั้นตอนการเขียนบทความของนักวิชาการสู่การตีพิมพ์เผยแพร่

โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์มณีรัตน์ ภารนันท์

จากการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านการวิจัยครั้งที่ 1 เรื่อง “7 ขั้น (เทคนิคการเขียนบทความวิจัยในแต่ละปี)” เมื่อวันที่ 19 มีนาคมคม 2564 โดยอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณีรัตน์ ภารนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาระบบสารสนเทศ ได้รับความสนใจจากคณาจารย์และนักวิจัยของคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางคณะกรรมการจัดการองค์ความรู้ด้านงานวิจัย จึงเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเทคนิคดังกล่าว จึงเห็นเป็นการสมควรเพื่อลงในคู่มือแนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการตีพิมพ์เผยแพร่ ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

การเขียนบทความของนักวิชาการสู่การตีพิมพ์เผยแพร่

สิทธิ์ ธีรสรณ์ (2560) กล่าวถึง การเขียนของนักวิชาการ (scholarly Writing) เป็นการสื่อสารของนักวิชาการรูปแบบหนึ่งที่นำเสนอองค์ความรู้ที่นักวิชาการนั้นค้นพบ เพื่อเผยแพร่แก่ชุมชนวิทยาการ (scientific community) ในการสร้างความก้าวหน้าของศาสตร์หรือสาขานั้น ซึ่งเป็นงานเขียนที่มุ่งวัตถุประสงค์ไปที่การเขียนเชิงวิชาการ (academic writing) ประเภทหนึ่ง

ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายของการเขียนของนักวิชาการ คือ ชุมชนวิทยาการซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ นักคิด อาจารย์ นักวิจัย ฯลฯ โดยแสดงความรู้หรือแนวคิดของตนผ่านงานเขียนที่ได้รับการตรวจสอบหรือวิพากษ์จากสมาชิกในชุมชน

การเผยแพร่งานของนักวิชาการเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน ผู้อ่านและองค์ความรู้ กระบวนการเขียนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ทำทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศาสตร์วิชาการนั้น ๆ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันและกัน ทำให้เกิดองค์ความรู้มีการพัฒนาและต่อยอดไปในระดับที่สูง จึงทำให้งานเขียนเชิงวิชาการจึงแตกต่างจากงานเขียนประเภทอื่น เช่น งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ (creative writing) หรืองานเขียนเชิงวารสารศาสตร์ (Journalistic writing) เป็นต้น

คุณลักษณะของบทความวิชาการที่เหมาะสมสำหรับการตีพิมพ์

1. นำเสนอผลการศึกษาที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน
2. ได้รับการกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ผู้อ่านสามารถสืบค้นได้ในภายหลัง

ประเภทงานบทความวิชาการ

โดยสามารถแบ่งได้ทั้งหมด 8 ประเภท ประกอบด้วย

1. บทความในการประชุม
2. บทความวิจัย
3. โปสเตอร์ในการประชุม
4. หนังสือ
5. รายงานวิจัย
6. วิทยานิพนธ์
7. บทในหนังสือ
8. บทความปริทัศน์

ขั้นตอนมาตรฐานการเผยแพร่งานวิจัย

จากการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ครั้งที่ 1 เทคนิควิธีของผู้ช่วยศาสตราจารย์มณีรัตน์ ภารนันท์ มีความสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2558) และ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2562) ดังนั้นทางคณะกรรมการการจัดการองค์ความรู้ด้านงานวิจัย จึงใช้แนวทางการเผยแพร่งานวิจัยขององค์การดังกล่าว เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับและได้รับมาตรฐานของหน่วยงานกระทรวงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ดังนั้นเพื่อให้เป็นในทิศทางเดียวกันทางคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จึงนำแนวทางเกี่ยวกับขั้นตอนมาตรฐานการเผยแพร่งานวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนก่อนและหลังการผลิตและเผยแพร่ผลงานตามมาตรฐานการเผยแพร่งานวิจัย

ที่มา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2562)

การเผยแพร่และการนำผลงานไปใช้ประโยชน์

การเผยแพร่ผลงานวิจัยและวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นบทความที่ตีพิมพ์หรือนำเสนอผลงาน การประชุมวิชาการ จะต้องคำนึงถึงผลงานนั้นสามารถขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาได้หรือไม่ หากมีความประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง ควรดำเนินการก่อนการเผยแพร่ผลงาน เพื่อขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในภายใน 12 เดือน (เงื่อนไขภายในประเทศไทย) (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2562): น. 50)

การตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยต่อสาธารณะ

ซึ่งประกอบด้วย ด้วย 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1) การเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ

ก่อนการเผยแพร่งานวิจัย ควรกลั่นกรองและคัดเลือกวารสารที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และตรงกับลักษณะขอบข่ายของงานวิจัย โดยวารสารจะต้องมีกรรมการพิจารณาคุณภาพ (Peer Review) ในการประเมินความถูกต้องและคุณภาพของข้อมูล โดยการคัดเลือกลงในวารสารที่มีคุณภาพสามารถตรวจสอบได้จากวารสารนานาชาติที่มีรายชื่อ ใน Citation Index ของ SCIE และ SSCI หรือสืบค้นในฐานข้อมูลที่ได้รับการยอมรับทั่วไป เช่น ฐานข้อมูล SCOPUS (http://www.scopus.com)

การตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการในวารสาร แบ่งเป็น 2 รูปแบบหลัก ได้แก่ Subscription Journal และ Open Access Journal

2) การเผยแพร่ในการประชุมวิชาการ

การเผยแพร่ผลงานวิจัยของตนเองผ่านเวทีการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการ (Oral presentation) หรือในรูปแบบโปสเตอร์ (Poster) โดยผลงานวิจัยหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยที่นำเสนอจะถูกนำมาตีพิมพ์ในหนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ (Proceeding) ในขั้นตอนก่อนการเผยแพร่ผลงาน ผู้วิจัยควรสืบค้นและเลือกงานประชุมวิชาการที่มีคุณภาพ ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับนานาชาติ ตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีกรรมการพิจารณาคุณภาพคุณภาพ (Peer Review)

กล่าวโดยสรุป กระบวนการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งการตีพิมพ์ลงในวารสารและการประชุมวิชาการอันเป็นหมุดหมายที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานเอกชน รวมไปถึงผู้ที่สนใจจากงานที่นำเผยแพร่ทางวิชาการ ดังนั้นการเผยแพร่องค์ความรู้จึงเป็นการต่อยอดเพื่อนำไปการพัฒนาต่อไป (ดังภาพที่ 2)

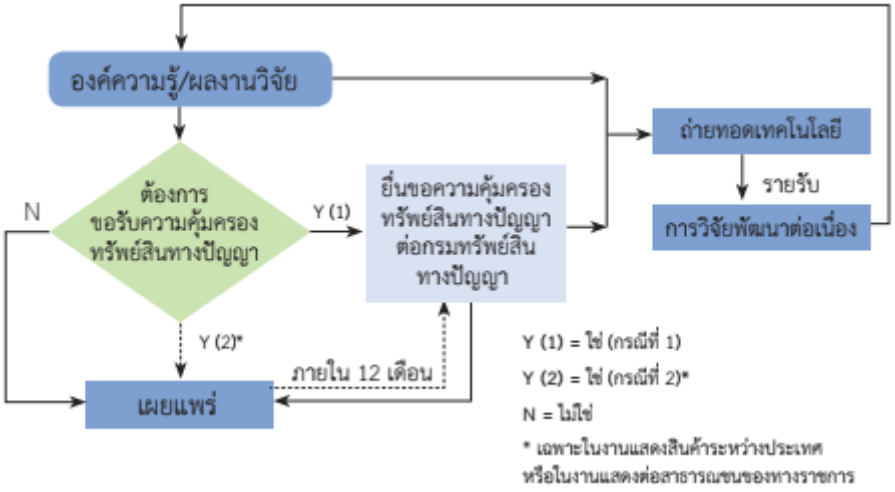

รูป **2** แผนผังแสดงลำดับการเผยแพร่และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

เทคนิคการกลยุทธ์ในการเขียนบทความให้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ลงในวารสารต่างประเทศ

โดยอาจารย์ ดร. สรวงภรณ์ สัจภาพพิชิต

จากการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านการวิจัยครั้งที่ 3 เรื่อง “เทคนิคกลยุทธ์ในการการเขียนบทความให้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติและลงในวารสารต่างประเทศ” เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 โดยอาจารย์ ดร. สรวงภรณ์ สัจภาพพิชิต อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด ได้รับความสนใจจากคณาจารย์และนักวิจัยของคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางคณะกรรมการจัดการองค์ความรู้ด้านงานวิจัย จึงเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเทคนิคดังกล่าว จึงเห็นเป็นการสมควรเพื่อลงในคู่มือแนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการตีพิมพ์เผยแพร่

เทคนิคที่สำคัญให้ได้รับการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติและในวารสารต่างประเทศ

ประกอบด้วย 2 แนวทางที่สำคัญ คือ

1. ภาษา (Language)

การเขียนภาษาลงในบทความวิชาการควรมีความชัดเจนและได้ใจความถูกต้องและมีความกระชับ โดยกุญแจสำคัญในการเขียนบทความวิชาการที่ประสบความสำเร็จเพื่อให้หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาด ซึ่งประกอบไปด้วย ได้แก่

1.1 การใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องและไม่กำกวม

1.2 ตรวจสอบความถูกต้องของไวยกรณ์และเครื่องหมายวรรคตอน

1.3 สร้างประโยคง่าย ๆ และเข้าใจง่าย

นอกจากนี้ การใช้ไวยกรณ์ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการเขียนเชิงวิชาการจึงทำให้ต้องระมัดระวังในการเขียนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก โดยในแต่ละช่วงของบทความนั้นจะเขียนการใช้ไวยกรณ์ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน โดยสามารถแสดงตารางสรุปได้ดังนี้

ตารางสรุปส่วนของเนื้อหาในบทความกับไวยกรณ์ภาษาอังกฤษที่ใช้

ส่วนของเนื้อหาในบทความ	รูปไวยกรณ์ภาษาอังกฤษที่ใช้
Abstract	Past tense
Method	Past tense
Result	Past tense
Conclusion	Present Tense
Most of Introduction และ Some of Discussion	Present Tense
สิ่งตีพิมพ์หรือบทความตีพิมพ์ไม่เกิน 5 ปี	Present Tense หรือ Present Perfect Tense

** ควรหลีกเลี่ยงการใช้ไวยกรณ์ (Tense) ในประโยคเดียวกัน

ที่มา: สรุปจากเอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “เทคนิคกลยุทธ์ในการการเขียนบทความให้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติและลงในวารสารต่างประเทศ” โดยอาจารย์ ดร. สรวงภรณ์ สัจภาพพิชิต

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนบทความวิชาการ

- ☐ ขอให้หลีกเลี่ยงการใช้คำฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็น และต้องไม่คัดลอกประโยคของ คนอื่นมา ถ้ามีการอ้างอิง ควรต้องมีการ rephrase ปรับเขียนด้วยภาษาของตนเอง ไม่เช่นนั้นจะถือเป็นการคัดลอกผลงานทางวิชาการ (Plagiarism)
- ☐ การเขียนบทความอย่างชำนาญ จะต้องหมั่นอ่านบทความมาก ๆ และเลือกบทความในฐานข้อมูล เช่น

- ☐ ในกรณีที่คิดว่ามีปัญหาเรื่องภาษาอังกฤษ ควรลงเรียนหลักสูตรเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาก่อน ทำให้การเขียนภาษาอังกฤษง่ายขึ้น การเขียน Manuscript ที่อ่านไม่เข้าใจ ไม่ชัดเจนมักจะถูกปฏิเสธ Reject

2. การเขียน Manuscript ที่ดีประกอบไปด้วย

- ☐ ความแปลกใหม่ มีความคิดริเริ่ม สามารถใช้ประโยชน์ได้ และมีข้อความที่ชวนให้อ่าน ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในกระบวนการคิด
- ☐ นำเสนอและผูกเรื่องให้เป็น logical Manner
- ☐ ผู้ประเมินบทความและบรรณาธิการสามารถจับประเด็นของ Scientific Significance ได้ง่ายและตรงประเด็น

โครงสร้างของ Manuscript ประกอบไปด้วยดังนี้

การเลือกวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่

เป็นฐานข้อมูลวารสารอ้างอิงที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาวิจัย เช่น

- ☐ Thomson ISI's Web of Knowlwdge
- ☐ Scopus
- ☐ Google Scholar
- ☐ TCI กลุ่ม 1 หรือ 2 เป็นต้น

<u>ข้อควรระวังที่สำคัญ</u> คือการลงวารสารต่างประเทศจะต้องให้ความสำคัญการตรวจสอบ Beall's list เนื่องจากวารสารต่างประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นประเภท open access ดังนั้นการตรวจสอบวารสารที่ปรากฏใน Beall's list จึงมีความสำคัญเพื่อการตีพิมพ์ลงในวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรองรับตามหลักวิชาการและป้องกันการหลอกลวงในระดับหนึ่ง

การประเมินและการตัดสินที่ตีพิมพ์ลงในวารสารต่างประเทศ

- เหมาะกับวารสารมั้ย
- ความแปลกใหม่ ไม่มีการรายงานมาก่อน
- เอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง
- การจัดลำดับ Manuscript
- ความยาว (คำ /ซ้ำ >> กระชับ / ชัดเจน)
- การใช้ภาษาและสไตล์การเขียน

ผลของการพิจารณาในการตีพิมพ์ลงในวารสาร

การพิจารณาจะเป็นไปไปได้ 3 กรณีดังนี้

- ☐ การตอบรับให้ตีพิมพ์ (accept)
- ☐ การส่งกลับมาแก้ไข (revise)
  - แก้ไขน้อย (minor revision)
  - แก้ไขมาก (major revision)
- ☐ การปฏิเสธ (reject)

จรรยาบรรณในการตีพิมพ์

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2558). คู่มือมาตรฐานการเผยแพร่งานวิจัยและผลงานทางวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). แนวทางการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.

สรวงภรณ์ สัจภาพพิชิต. (2564) เอกสารประกอบการบรรยายเทคนิคกลยุทธ์ในการการเขียนบทความให้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติและลงในวารสารต่างประเทศ . วันที่ 11 พฤษภาคม 2564

สิทธิ์ ธีรสรณ์. (2560). เทคนิคการเขียนบทความวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2560). มาตรฐานการวิจัยและการเผยแพร่งานวิจัย. วารสารสมาคมนักวิจัย . 22(1). เดือน มกราคม - เมษายน 2560